

Acculturatie	Proces van verandering bij individuen en groepen na langdurig contact met een andere cultuur, waarbij men zich aanpast aan de (nieuwe) meerderheidscultuur. Kan gebeuren na migratie of langdurig intercultureel contact. <i>EN acculturation – FR acculturation - DE Akkulturation</i>
Allochtoon	Een persoon die uit een ander land of cultuur afkomstig is. Dit begrip is niet eenduidig en wordt tegenwoordig vaak als negatief of niet politiek correct ervaren. Het woord wordt vooral in het Nederlands gebruikt. Een mogelijk positief alternatief zou bicultureel kunnen zijn. Mogelijke verklaring: "Iemand van een andere sociaal-culturele herkomst dan het land waarin hij woont, ongeacht zijn nationaliteit, m.a.w. dit kan gebruikt worden voor de persoon die migreert, maar ook voor diens kinderen of kleinkinderen" (Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding). Andere verklaring: "Dit zijn mensen die zich gevestigd hebben in België, maar die noch hier geboren zijn, noch de Belgische nationaliteit bezaten bij aankomst; of mensen die tot in de vierde graad nakomelingen zijn van dergelijke als migrant bestempelde personen en die hierbij zekere aspecten van hun afkomst behouden hebben, hetzij onvrijwillig (natuurlijke en/of sociale kenmerken zoals huidskleur, taalgebruik, de naam, ...), hetzij door eigen keuze (religieuze kenmerken, traditionele kledij, ...)". (Meyrem Almaci, VUB) <i>EN (im)migrant – FR étranger, allochtone - DE Ausländer(in)</i>
Assessment	Ander woord voor beoordeling. Er zijn verschillende vormen van assessment: self assessment, co-assessment, peer assessment. <i>EN assessment</i>
Assimilatie	Assimilatie of aanpassing. Een individu of een bevolkingsgroep kan zich aanpassen aan een andere groep. <i>EN assimilation - FR assimilation - DE Assimilation, Anpassung</i>
Attitude	Houding of instelling als onderdeel van competentie. <i>EN attitude - FR attitude - DE Haltung, Attitüde, Einstellung</i>
Autochtoon	Een persoon die tot de eigen natie of cultuur behoort. Zie *allochtoon. <i>EN autochthon, indigene, native, aboriginal - FR autochtone - DE Autochthone, Eingeborene(r), Einheimische(r)</i>
Bicultureel	Positief alternatief voor allochtoon. <i>EN bicultural - FR biculturel - DE bikulturell</i>
Canon	Is een verzameling van werken die binnen een gemeenschap als waardevol cultureel erfgoed worden erkend. Deze werken dienen meestal als referentiepunt in de kritiek en in het onderwijs. Men spreekt hier vaak van "klassiekers". Het proces van opname in de canon heet canonisering. <i>EN canon - FR canon - DE Kanon</i>
Categoriaal	Behorend tot een bepaalde categorie of doelgroep. Zie *doelgroep. <i>EN categorial - FR catégoriel - DE kategorial</i>
Competentie	Competentie is een combinatie van kennis, vaardigheden, persoonlijke eigenschappen en (beroeps)attitudes die men nodig heeft om een bepaalde taak in bepaalde omstandigheden naar behoren uit te voeren. <i>EN competence, competency - FR compétence - DE Kompetenz</i>
Cross(-)cultureel	Betekent letterlijk: over de culturen heen. Vaak wordt het gebruikt als een synoniem van intercultureel. In deze context is het een statisch begrip en duidt het gewoon een verschil tussen beide culturen aan. <i>EN cross(-)cultural FR cross(-)culturel DE cross(-)kulturell</i>

Culturele assimilatie	Wanneer een culturele minderheid de kenmerken van een meerderheid overneemt, kunnen we spreken van culturele assimilatie. <i>EN cultural assimilation - FR assimilation culturelle - DE kulturelle Assimilation</i>
Culturele diversiteit	De verschillen in cultuur tussen mensen, groepen die binnen dezelfde samenleving leven. Door het samenleven van die verschillende groepen en culturen kan er een culturele beïnvloeding ontstaan. Soms worden voor culturele diversiteit ook de begrippen multiculturaliteit of interculturaliteit gebruikt. <i>EN cultural diversity – FR diversité culturelle – DE kulturelle Vielfalt, Diversität</i>
Culturele identiteit	De eigenschappen die een groep ervaart als kenmerkend voor zijn cultuur. Culturele identiteit houdt een groep samen. Dit kan zowel positief (intercultureel vermogen) als negatief (nationalisme) werken. <i>EN cultural identity - FR identité culturelle - DE kulturelle Identität</i>
Culturele integratie	De integratie van een groep in een andere groep op gebied van cultuur. Hierbij neemt de minderheidsgroep de culturele gewoonten van de meerderheidsgroep over. <i>EN cultural integration - FR intégration culturelle - DE kulturelle Integration</i>
Culturele weerstand	Weerstand tegen andere culturen. <i>EN cultural resistance - FR résistance culturelle - DE kulturelle Widerstand</i>
Cultuurschok	Schok die ontstaat bij contact met een andere cultuur. Dit proces verloopt meestal in verschillende fases: euforie, schok (desintegratie en escalatie), conflict en acculturatie. Het betreft hier vooral mensen die langere tijd met een andere cultuur in contact komen. Plotse en korte contacten met andere culturen kunnen wel verwondering veroorzaken, maar leiden meestal niet tot een cultuurschok. <i>EN culture shock - FR choc culturel - DE Kulturschock</i>
Deculturatie	Verlies van de eigen cultuur. Hangt vaak samen met acculturatie. <i>EN deculturation - FR déculturation - DE Dekulturation</i>
Diversiteit	Verscheidenheid van mensen, groepen, rassen, culturen. <i>EN diversity – FR diversité – DE Vielfalt, Diversität</i>
Doelgroep	Groep in de samenleving die men door gerichte acties probeert te bereiken. Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld de migranten of de vrouwen boven 50 (i.v.m. borstkanker). <i>EN target group – FR groupe-cible, groupe visé – DE Zielgruppe</i>
Doelgroepenbeleid	Een beleid dat erop gericht is om doelgroepen via gerichte acties te bereiken. Zie *doelgroep. <i>EN target group policy – FR politique du groupe-cible – DE Zielgruppenpolitik</i>
Empathie	Inlevingsvermogen met betrekking tot het gedrag en de denkwijze van je (interculturele) gesprekspartner of de groep waarmee je communiceert. <i>EN empathy - FR empathie - DE Empathie</i>

Ethno-history	Het interdisciplinaire onderzoek i.v.m. etnische minderheidsgroepen of oorspronkelijke volkeren. Goede voorbeelden hiervan zijn de Sami, Inuit of indianen <i>EN ethno(-)history - FR ethno-histoire - DE Ethno history</i>
Etniciteit	De term etniciteit verwijst naar origine, identiteit, afstamming of ras. Maar het begrip kan evenzeer refereren aan cultuur, gebruiken of geloof. Etniciteit kan de verbondenheid tussen leden van een groep uitdrukken. <i>EN ethnicity – FR ethnicité – DE Ethnizität</i>
EVC	Eerder of Elders Verworven Competentie <i>EN Earlier Acquired Competence - FR acquis antérieur - DE Früher Erworbene Kompetenz</i>
EVK	Eerder of Elders Verworven Kwalificatie <i>EN Earlier Acquired Qualification - FR Qualification Antérieure - DE Früher Erworbene Qualifikation</i>
Folklore	Het geheel van oude gebruiken en tradities binnen een bepaalde groep. Het gaat hier om liederen, volksverhalen, volksgebruiken, bijgeloof, ambachten, ... Het woord folklore heeft tegenwoordig een negatieve connotatie en wordt vaak gezien als oubollig en uit de tijd. <i>EN folklore – FR folklore – DE Folklore</i>
Gender	Het geheel van aspecten (sociaal, cultureel, ...) dat typisch is voor een sekse. Genderstudies gaan vaak over vrouwen en over rolpatronen binnen de samenleving. <i>EN gender – FR genre sexuel – DE Gender</i>
Globalisering	Synoniem voor mondialisering. Koepelbegrip voor de toename van relaties tussen landen en samenlevingen over de hele wereld, waardoor de invloed van beslissingen en veranderingen in een groep ook in andere groepen kan worden gevoeld. Deze wereldwijde integratie gebeurt vooral op economisch, maar ook op politiek, financieel en cultureel vlak. Voorbeelden zijn de wereldwijde vestigingen van McDonalds, maar ook de razendsnelle verspreiding van Halloween vanuit de Verenigde Staten. <i>EN globalisation, globalization – FR mondialisation – DE Globalisierung</i>
Glokalisering	Glokalisering is een neologisme dat is samengesteld uit globalisering en lokalisering. Glokalisering is globalisering met behoud van een sterke band met de lokale identiteit of cultuur. <i>EN glocalisation - FR glocalisation - DE Glokalisierung</i>
Held	Helden zijn personen die binnen een groep als voorbeelden gelden. Dat kunnen politici zijn, maar evengoed sporthelden of zangers. Voor ons land zijn Eddy Merckx, Jacques Brel en pater Damiaan drie duidelijke voorbeelden. Vaak wordt voor held de Engelse term <i>signif(ic)ant other</i> gebruikt. <i>EN hero - FR héros - DE Held</i>
Houding	Zie *attitude.
Inburgering	De overheid biedt aan nieuwkomers specifieke en doelgerichte programma's aan die hen de mogelijkheid moet bieden om zich snel mogelijk de nieuwe omgeving eigen te maken zodat de nieuwkomer als volwaardige burger aan de samenleving kan participeren. Belangrijke onderdelen van dit programma zijn het leren van de landstaal (in Vlaanderen dus Nederlands) en maatschappelijke oriëntatie.

EN naturalisation – FR – intégration civique - DE Einbürgerung

Inculturatie	De integratie van culturele gebruiken, tradities in een andere cultuur zodat er nieuwe vormen of een synthese ontstaan. Dit begrip wordt vaak gebruikt in een religieuze context. <i>EN inculturation – FR inculturation – DE Inkulturation</i>
Instelling	Zie *attitude.
Intercultureel	Betekent letterlijk: tussen de culturen. Vaak wordt het gebruikt als een synoniem van crosscultureel. In deze context is het een dynamisch begrip en het duidt de relatie tussen beide culturen aan. <i>EN intercultural – FR interculturel – DE interkulturell</i>
Interculturele communicatie	Interculturele communicatie is een praktijkgerichte interdisciplinaire wetenschap die de communicatie tussen mensen met verschillende culturele, etnische achtergrond bestudeert <i>EN intercultural, cross-cultural communication – FR communication interculturelle – DE interkulturelle Kommunikation</i>
Interculturele competentie	De kennis, houdingen en vaardigheden die een persoon bezit/nodig heeft om op een zo effectief en correct mogelijke manier - zowel direct als indirect - om te gaan met mensen met een andere culturele achtergrond (natie, cultuur, taal, ...) en hen te begrijpen. <i>EN intercultural competence - FR compétence interculturelle - DE interkulturelle Kompetenz</i>
Meerderheidscultuur	De cultuur van de meerderheid van een bevolking. Tegenover minderheidscultuur. <i>EN majority culture - FR culture majoritaire - DE Mehrheitskultur</i>
Minderheidscultuur	Cultuur van een minderheid van de bevolking. Bijvoorbeeld de cultuur van de Duitstalige Belgen. Tegenover meerderheidscultuur. <i>EN minority culture - FR culture minoritaire - DE Minderheitskultur</i>
Mondialisering	Zie *globalisering.
Multicultureel	Betekent letterlijk: veel culturen. <i>EN multicultural – FR multiculturel – DE multikulturell</i>
Multiculturele samenleving	Samenleving waarin duidelijk cultureel onderscheiden groepen naast elkaar leven. Tussen die groepen kunnen er verschillende vormen van cultuurcontact zijn. Dit is toch voornamelijk een statisch begrip, m.a.w. het is een samenleving die bestaat uit verschillende culturen. <i>EN multicultural society - FR société multiculturelle - DE multikulturelle Gesellschaft</i>
Natie	Het begrip natie is niet gemakkelijk te omschrijven. Meestal is een natie een groep mensen die taal, gebruiken, oorsprong, tradities, ... gemeenschappelijk hebben (bijvoorbeeld Nederland). Maar het kan evenzeer betekenen: alle mensen die tot één staat behoren (bijvoorbeeld België). Nationalisten gebruiken het begrip om een homogene volksgroep (de Vlaamse natie) aan te duiden. <i>EN nation – FR nation – DE Nation</i>
Nationale minderheid	Een groep inwoners van een land met dezelfde nationaliteit maar die om een bepaalde reden een minderheid vormen (taal, cultuur). In ons land zijn de Duitstalige Belgen daarvan een duidelijk voorbeeld. <i>EN national minority - FR minorité nationale - DE nationale Minderheit</i>

Nationalisme	Het nationalisme houdt in dat men een superieure houding heeft tegenover andere bevolkingsgroepen. <i>EN nationalism - FR nationalisme - DE Nationalismus</i>
Nieuwkomer	Relatief nieuw begrip om een migrant aan te duiden die voor het eerst en pas in een ander land verblijft. <i>EN newcomer – FR nouvel arrivant - DE Neuling</i>
Norm	Normen zijn regels die door een bepaalde groep (land, organisatie, ...) worden vastgelegd en waaraan de deelnemers van die groep zich moeten houden. Normen zijn gedragsregels. <i>EN norm – FR norme – DE Norm</i>
Overlevering	Zie *traditie
PAP	Persoonlijk ActiviteitenPlan <i>EN Personal Activities Plan - FR Plan d' Activités Personnel - DE Persönlicher AktivitätenPlan</i>
POP	Persoonlijk OntwikkelingsPlan <i>EN Personal Development Plan - FR Plan de Développement Personnel - DE Persönlicher EntwicklungsPlan</i>
Portfolio	In het onderwijs is een portfolio een instrument om leerdoelen te bereiken via leeractiviteiten in een leeromgeving. Het bestaat uit drie delen: een paspoort, een reflectiegedeelte en een dossier. Het wordt gebruikt om het leerproces bij het verwerven van die competenties transparant te maken. Er bestaan verschillende soorten portfolio's: ontwikkelingsportfolio, begeleidingsportfolio, beoordelingsportfolio, presentatieportfolio. <i>EN portfolio - FR portfolio, portefeuille - DE Portfolio</i>
Primordiale autochtonie	Bij primordiale autochtonie kent men aan de "oerbewoners" van territorium het voorrecht toe om daar te wonen i.p.v. aan nieuwkomers. Als variant op "Eigen volk eerst" zou men hier kunnen spreken van "Eigen grond eerst". Zo eisen in Australië de Aboriginals op basis van hun historische rechten grote stukken grond op. Of hebben de Inuit terug het zelfbeschikkingsrecht gekregen over territorium in Noord-Amerika. <i>EN primordial autochtony – FR autochtonie primordiale – DE primordiale Autochthonie</i>
Racisme	Aan de grondslag van racisme ligt het opdelen van de mensheid in verschillende rassen en aan die rassen een kwalitatief oordeel toe te kennen. Hieruit vloeit voort dat het ene ras superieur is aan het andere. Dat oordeel is meestal gebaseerd op verschillen tussen mensen en rassen en leidt tot onbegrip, vooroordelen en stereotypie. Deze theorieën kunnen nauwelijks wetenschappelijk worden onderbouwd. Racisme heeft altijd bestaan, maar is nu vaak sterker aanwezig omwille van de evolutie van de maatschappij naar een multiculturele samenleving en de angst van de autochtone bevolking voor het onbekende. <i>EN racism, racialism – FR racisme – DE Rassismus</i>
Rassendiscriminatie	Zie *racisme <i>EN racial discrimination – FR discrimination raciale – DE Rassendiskriminierung</i>
Ritueel	Een ritueel is een overgeleverd gebruik dat vaak geen enkel praktisch nut heeft, maar wel een essentieel onderdeel van een cultuur is. Bijvoorbeeld het vieren van Kerstmis of van een verjaardag. Rituelen zijn vaak, maar niet uitsluitend van religieuze aard. <i>EN ritual - FR rite - DE Ritual</i>

Skill	Zie *vaardigheid.
Subcultuur	Wanneer een groep geheel of gedeeltelijk de dominante cultuur niet overneemt, dan bestaat er een stroming binnen de meerderheidscultuur die men subcultuur noemt. Dat is daarom niet per definitie een minderheidscultuur. Een voorbeeld van een subcultuur is bijvoorbeeld het dragen van een baseballpet. Of de gedragingen van skinheads. <i>EN subculture - FR subculture - DE Subkultur</i>
Subnationalisme	Wanneer een land verdeeld is in verschillende naties, krijg je subnationalisme. België is daarvan een duidelijk voorbeeld met Vlamingen en Walen die tegelijk allemaal Belg zijn. <i>EN subnationalism – FR subnationalisme – DE Subnationalismus</i>
Symbool	Een symbool is een soort zinnebeeld van de cultuur. Voorbeelden daarvan zijn bijvoorbeeld de nationale vlag of klederdracht. Of zelfs beelden. Zo is Manneke Pis een duidelijk Belgisch symbool, klompen zijn dan weer typische Nederlandse symbolen. <i>EN symbol - FR symbole - DE Symbol</i>
Traditie	Gebruiken, verhalen, liederen, recepten, praktijken die van generatie op generatie zijn overgeleverd en binnen de volkscultuur gangbaar zijn en in stand worden gehouden. Sommige tradities zijn eeuwenoud (zoals het Sinterklaasfeest of de vele Vlaamse processies), andere zijn vrij recent (secretaressedag of Halloween). Aan de levensloop (geboorte, liefde en dood) zijn veel tradities verbonden die erg kunnen verschillen van groep tot groep. <i>EN tradition - FR tradition - DE Tradition, Überlieferung, Brauch</i>
Volkscultuur	De cultuur van het gewone volksleven van elke dag. Deze cultuur bepaalt hoe mensen hun leven collectief inhoudelijk bepalen. Volkscultuur is een dynamisch gegeven. Staat in tegenstelling tot elitecultuur <i>EN popular culture, pop culture – FR culture populaire – DE Volkskultur</i>
Volkskunde	De studie van de tradities, gebruiken, taal, heemkunde, geschiedenis van een bevolkingsgroep. Dit begrip is sinds de Tweede Wereldoorlog vaak misbruikt geworden voor ideologische doeleinden. Daarom spreekt men nu eerder van *ethnologie en *volkscultuur, twee begrippen die minder beladen zijn. <i>EN folklore - FR folklore - DE Volkskunde</i>
Vreemdelingenhaat	Zie *xenofobie
Waarde	Waarden bepalen onze manier van denken en omgaan met de wereld. Waarden zijn niet altijd zichtbaar en vaak onbewust, maar bepalen wel of iets goed of slecht is, of we iets mogen doen of net niet. Omdat we waarden niet altijd gemakkelijk herkennen, leiden ze zeer vaak tot misverstanden in de communicatie. <i>EN value - FR valeur - DE Wert</i>
Xenofobie	Vrees, haat voor het vreemde, voor vreemdelingen. Dit gevoel is ongegrond of niet beredeneerd en gaat vaak samen met gevoelens van racisme. <i>EN xenophobia, hatred of foreigners – FR xénophobie – DE Xenophobie, Fremdenfeindlichkeit</i>

